

HUMAN RIGHTS WATCH

350 Fifth Ave, 34th Floor
New York, NY 10118
Phone: 212.290.4700
Fax: 212.736.1300
hrwnyc@hrw.org
Website: <http://www.hrw.org>

ASIA DIVISION

Brad Adams
Executive Director
Saman Zia-Zarifi
Deputy Director
Sara Colm
Mickey Spiegel
Senior Researchers
Meg Davis
Meenakshi Ganguly
Ali Hasan
Charmain Mohamed
John Sifton
Researchers
Ami Evangelista
Liz Weiss
Associates

ADVISORY COMMITTEE

Joanne Leedom-Ackerman
Chair
Orville Schell
Vice Chair
Maureen Aung-Thwin
Edward J. Baker
Harry Barnes
Robert L. Bernstein
Jagdish Bhagwati
Jerome Cohen
John Despres
Clarence Dias
Dolores A. Donovan
Mallika Dutt
Merle Goldman
James C. Goodale
Jonathan Hecht
Paul Hoffman
Sharon Hom
David Hulse
Rounaq Jahan
Daniel Lev
Perry Link
Andrew J. Nathan
Yuri Orlov
Kathleen Peratis
Bruce Rabb
Balakrishnan Rajagopal
Victoria Riskin
Sheila Rothman
Barnett Rubin
James Scott
Frances Seymour
Barbara Shailor
Steven Shapiro
Eric Stover

HUMAN RIGHTS WATCH

Kenneth Roth
Executive Director
Carroll Bogert
Associate Director
Allison Adoradio
Operations Director
Michele Alexander
Development and Outreach Director
Steve Crawshaw
London Director
Barbara Guglielmo
Finance Director
Lotte Leicht
Brussels Director
Iain Levine
Program Director
Tom Malinowski
Washington Advocacy Director
Rory Mungoven
Advocacy Director
Maria Pignataro Nielsen
Human Resources Director
Dinah PoKempner
General Counsel
Wilder Tayler
Legal and Policy Director
Joanna Weschler
UN Representative
Jane Olson
Chair

แถลงการณ์องค์การฮิวแมนไรตวอช

ประเทศไทย : คำสัญญาของ นายกทักษิณที่จะให้ความยุติธรรมแก่ ผู้ที่ถูกทำให้สูญหายยังไม่เป็นความจริง

(นิวยอร์ก 14 มกราคม 2549) องค์การฮิวแมนไรตวอชกล่าวว่า ทางกรไทยยังจำเป็นที่จะต้องทำการสืบสวนคดีต่อไป เพื่อนำตัวผู้ที่เกี่ยวข้องกับคดีการหายตัวของนายสมชาย นีละไพจิตรมาลงโทษโดยด่วน ถึงแม้เมื่อวันที่ 12 มกราคมที่ผ่านมา ศาลจะพิพากษาจำคุกเจ้าหน้าที่ตำรวจ 1 นายในข้อหาข่มขืนใจนายสมชาย โดยใช้กำลังประทุษร้ายก็ตาม

นายสมชาย ซึ่งเป็นประธานชมรมนักกฎหมายมุสลิม และรองประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนของสภานายความ ถูกลากออกจากรถยนต์ของเขาในคืนวันที่ 12 มีนาคม 2547 โดยบุคคลที่เชื่อว่าเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ 5 นาย และหลังจากนั้น นายสมชายก็หายตัวไป ขณะที่เกิดเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้น นายสมชายเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบฟ้องร้องเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้องกับการทำทารุณกรรมชาวมุสลิมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

เจ้าหน้าที่ตำรวจ 5 นายถูกจับกุม และดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับการร่วมกันข่มขืนใจนายสมชาย โดยใช้กำลังประทุษร้าย ซึ่งเมื่อวันที่ 12 มกราคมที่ผ่านมา ศาลอาญากลางได้พิพากษาจำคุก พ.ต.ต.เงิน ทองสุข 3 เดือนในความผิดดังกล่าว ขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจที่เหลืออีก 4 นายที่เป็นผู้ต้องหาในคดีนี้ถูกยกฟ้อง เพราะพยานหลักฐานไม่เพียงพอ

แบรด อาดัมส์ ผู้อำนวยการฝ่ายเอเชียขององค์การฮิวแมนไรตวอช กล่าวว่า "คดีนี้เหยื่อผู้เคราะห์ร้ายหายตัวไป และเชื่อได้ว่าเสียชีวิตไปแล้ว แต่เป็นเรื่องประหลาดที่ยังไม่มีใครถูกลงโทษในข้อหาความผิดที่ร้ายแรงมากกว่าการทำร้ายร่างกาย ทั้งๆ ที่เวลาที่ผ่านมาเนิ่นนานแล้ว" "การที่เจ้าพนักงานตำรวจมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ดังนั้น จึงไม่น่าไว้วางใจที่จะมอบให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำการสืบสวนหาตัวผู้กระทำความผิดในคดีนี้ต่อไป"

เมื่อวันที่ 13 มกราคม ที่ผ่านมา นายกรัฐมนตรีทักษิณ ชินวัตรยอมรับต่อสาธารณะเป็นครั้งแรกว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนเกี่ยวข้องกับการหายตัวไป และการเสียชีวิตของนายสมชาย "กรมสืบสวนคดีพิเศษ [กระทรวงยุติธรรม] กำลังทำสำนวนเรื่องนี้ เพื่อนำไปสู่คดีการตั้งข้อหาฆาตกรตาย ... จะสามารถสรุปสำนวนการสืบสวนสอบสวนได้ภายในเดือนกุมภาพันธ์นี้ ... ทราบว่า [นายสมชาย] เสียชีวิตแล้ว เพราะพบร่องรอยหลักฐาน ... โดยมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวข้องแน่นอน และมีมากกว่า 4 คน ... คดีอย่างนี้ การหาพยานหลักฐานไม่ง่าย"

แบรด อาดัมส์ กล่าวว่า "ถึงแม้จะเป็นเรื่องดีที่นายกรัฐมนตรีทักษิณยอมรับว่ามีเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวข้องกับการเสียชีวิตของนายสมชาย แต่ประเด็นนี้ก็ปรากฏชัดเจนมาตั้งแต่วันแรกที่นายสมชายหายตัวไปแล้ว ดังนั้น นายกรัฐมนตรีทักษิณจึงจำเป็นต้องรับประกันว่า การสืบสวนต่อไปนี้จะต้องตอบคำถามให้ได้ว่า ใครเป็นผู้บงการการสังหารนายสมชาย? ใครขัดขวางกระบวนการยุติธรรม? และเกิดอะไรขึ้นกับนายสมชาย?"

ก่อนหน้าที่เขาจะหายตัวไป นายสมชายได้บอกกับครอบครัว และเพื่อนฝูงว่า เขาถูกข่มขู่จากการที่ไปตรวจสอบ และกล่าวหาเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ทำการทารุณกรรมผู้ต้องสงสัยในคดีที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ปล้นปืนจากกองพันทหารพัฒนา จังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2547 ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของความรุนแรงระลอกใหม่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

เมื่อวันที่ 15 เมษายน 2548 อังคณา นีละไพจิตร ภรรยาของนายสมชาย ยื่นคำร้องอย่างเป็นทางการต่อ คณะทำงานของสหประชาชาติเกี่ยวกับปัญหาการบังคับทำให้บุคคลสูญหาย โดยแสดงความไม่พอใจกับความ ล้มเหลวของทางการไทยในการแก้ไขคดีนี้

องค์การฮิวแมนไรตวอทซ์มีความห่วงใยอย่างยิ่งต่อความปลอดภัยของครอบครัวของนายสมชาย และผู้ที่เข้าไปมี ส่วนเกี่ยวข้องกับช่วยเหลือในการต่อสู้เรียกร้องความยุติธรรมในคดีนี้ โดยได้รับข้อมูลว่า พวกเขาถูกข่มขู่ และติดตาม มานานหลายเดือนแล้ว การคุกคามครั้งล่าสุดเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 12 มกราคม หลังจากที่ภรรยาของนายสมชาย ออกมาจากห้องพิจารณาคดี เธอพบว่า ไฟหน้าของรถยนต์ของนายความที่เธอใช้ที่เดินทางมายังศาลอาญากลาง ถูกทุบแตก ส่วนนักสิทธิมนุษยชนก็รายงานว่า ถูกข่มขู่ทางโทรศัพท์หลายครั้งระหว่างปฏิบัติหน้าที่สังเกตการณ์การ พิจารณาคดีนี้

แบรด อาดัมส์ กล่าวว่า “นายกรัฐมนตรีนายทักษิณควรมีคำสั่งอย่างเปิดเผยให้มีการสอบสวนเกี่ยวกับการข่มขู่คุกคาม ครอบครัวของนายสมชาย และผู้ที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับช่วยเหลือในการต่อสู้เรียกร้องความยุติธรรมในคดีนี้ เพราะการดูแลรับรองความปลอดภัยของบุคคลเหล่านี้เป็นความรับผิดชอบของทางการไทย”

องค์การฮิวแมนไรตวอทซ์พบว่า คดีของนายสมชายเป็นกรณีเดียวที่ได้รับความสนใจจากสาธารณะ และมีการ สืบสวนสอบสวนไปถึงขั้นที่มีการจับตัวผู้ต้องหา และดำเนินคดีพิพากษาในชั้นศาล ถึงแม้การดำเนินคดีดังกล่าวจะ ไม่สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับการหายตัวไปของนายสมชายได้ก็ตาม ส่วนรายงานเกี่ยวกับบุคคลจำนวนมากที่ ถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐทำให้หายตัวไป ซึ่งเริ่มปรากฏขึ้นภายในระยะเวลาไม่กี่วันที่นายกรัฐมนตรีนายทักษิณเร่งรัดกดดัน ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ และทหารจับกุมผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ปล้นปืนจากกองพันทหารพัฒนา จังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2547 นั้นยังคงไม่มีการดำเนินการใดๆ ที่จะช่วยให้เกิดความยุติธรรมขึ้นเลย

แบรด อาดัมส์ กล่าวว่า “แรงกดดันทางการเมืองที่ต้องการให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ และทหารปราบปรามเอาชนะผู้ก่อ ความไม่สงบ เป็นสาเหตุทำให้ปัญหาการทำให้บุคคลสูญหาย และการสังหารที่ผิดกฎหมายเกิดเพิ่มมากขึ้น รัฐบาล จำเป็นจะต้องตอบคำถาม และให้ความยุติธรรมในคดีของนายสมชาย และปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนอื่นๆ เพื่อที่จะให้ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้เชื่อมั่นไว้วางใจในทางการไทย”

องค์การฮิวแมนไรตวอทซ์เรียกร้องให้ มีการจัดตั้งองค์กรอิสระขึ้นมาเพื่อทำการสืบสวนข้อกล่าวหาต่างๆ ที่ เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในขณะเดียวกัน นายกรัฐมนตรีนายทักษิณ และทางการไทย จะต้องเร่งรัดดำเนินมาตรการทุกอย่างที่มีความจำเป็นต่อการยุติการบังคับทำให้บุคคลสูญหาย ซึ่งรวมถึงการทำให้ บังคับทำให้บุคคลสูญหายเป็นความผิดทางอาญา นอกจากนี้ ทางการไทยจะต้องรับประกันว่า บุคคลที่ถูกควบคุม ตัวโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ และทหารจะต้องถูกนำตัวไปไว้ที่สถานที่เปิดเผยตรวจสอบได้ โดยจะต้องมีการแจ้งสถานที่ ควบคุมตัวบุคคลเหล่านั้นให้ครอบครัว และนายความทราบ รวมทั้งจะต้องมีหลักประกันไม่ให้มีการทรมานกรรม หรือการกระทำที่ไม่เหมาะสมใดๆ ต่อบุคคลเหล่านั้น